Riksdagens finansutskott
Kultur- och vetenskapsdelegationen

Begäran om utlåtande: HE 146/2021 vp

Tema:
Hur har rekonstrueringen av krigsskadeståndsskonaren framskridit och vilka behov har projektet i framtiden och hur ser framtidsplanerna ut.

Nytändning för Vega

Under 2021 har en nytändning av såväl det kulturhistoriskt viktiga Gamla Hamn-området (RKY) i Jakobstad som restaureringen av krigsskadeståndsskonaren Vega och dess kommande skeppshall skett.

Visionen är att skapa ett levande sjöhistoriskt kulturcentrum kring Vega genom att bygga en ny hall för Vega och skapa – Vegamuseet – ett museum av internationell standard för att ge såväl den finska krigsskadeståndshistorien, vårt maritima kulturarv, samt ge Vega den synlighet hon förtjänar. Det nya museet erbjuder också attraktiva lokaler för utställningar, föreläsningar och festligheter

Byggandet av den nya skeppshallen beräknas kosta 3 miljoner €.

Om Vega och dess rekonstruering

Krigsskadeståndsskonaren Vega är en viktig, men bortglömd del av Finlands historia, som symboliserar vår kamp efter kriget. Enligt fredsavtalet måste Finland bygga 91 havsgående segelskonare. Vega är en av de två kvarvarande.

Vega kommer inte att segla mera, utan hon visas upp i en hall där att man kan observera tre olika stadier av skeppets livscykel: Förskeppet, midskeppet och akterskeppet – ett helt unikt sätt att ställa ut ett skepp.

Förskeppet visar konstruktionen och tekniken med balkar i limträ. En teknik som utvecklades på grund av att krigsskadeståndsskeppen skulle byggas och levereras i snabb takt. I förskeppet är det 24 spantparen utbytta.

Midskeppet visar nuläget dvs. förfallet.

Akterskeppet rekonstrueras att motsvara situationen 1952. Rekonstrueringsarbetet påbörjades 2019 tack vare stöd från Museiverket och arbetet har fortgått sedan dess tack vare riksdagens beviljade ”julklappspengar” á 70 000 € år 2019 och 2020. Tyvärr upphör arbetet 31.10.2021 eftersom pengarna helt enkelt tagit slut.

Vi har sanerat maskinutrymmet från asbest och byggt ett nytt akterdäck. Vi har också förnyat relingen, påbörjat spantbyten i aktern och bordläggningen. En ny kaptenshytt är byggd och arbetet med att rekonstruera interiören är påbörjad. Rekonstrueringen sker i samarbete med Museiverket.

Till rekonstrueringsarbetet har Vega-stiftelsen anställt 4–7 långtidsarbetslösa snickare årligen.

Följande åtgärder har genomförts framtill 2021 och planer för 2022.

Byggplanering och kommunikation

- kostnadskalkyl för såväl uppbyggandet av skeppshallen och verksamheten beställd av Sweco
- bygglovsritningar för skeppshallen beställd och levererad av arkitektbyrån Laaja Arkitekter
- 3 D-video av den kommande hallen beställd och levererad av Laaja Arkitekter
- kommunikations- och marknadsföringsplan för såväl lokala, nationella och internationella donatorer beställd och levererad av Liv Communications och Danielle Berclouw
- samarbete inlett med regionutvecklingsbyrån Concordia kring hållbar turism
- Vega sjösattes och levererades 1952 samma år som krigsskadeståndet bortbetalades och Vega-stiftelsen uppmärksammar detta dubbla 70-årsjubileum med ett seminarium i Ständerhuset, Helsingfors 10.6.2021 samt med flera lokala evenemang i Jakobstad under 2022 bl.a. kick-off, utställning med Vegas lösöre och ett seminarium.
- Vega-stiftelsen kommer att vara i kontakt med olika organisationer och massmedia för att uppmärksamma Vegas existens.

Övrigt

- På Skeppsgården, där Vega finns idag, finns också replikan Jakobstads Wapen. Skeppsgården har varit öppen för besökare tredje sommaren i rad. Tack vare staden Jakobstads stöd har 3 till 4 skolungdomar kunnat anställas som sommarguider.

Vega-stiftelsen tackar för att vi fick ge detta utlåtande och vill samtidigt tacka för de stöd vi erhållit under tidigare år och hoppas på fortsatt gott finansiellt samarbete för att lyfta fram den här unika tiden i den finska historien. I dagens läge är det själva bygget av skeppshallen som är prioritet ett, men rekonstrueringen fortsätter också.

Ytterligare information:

Video nya hallen https://www.youtube.com/watch?v=znTuCXk-zw0
Vegas hemsidahttps://www.gamla-hamn.fi/sv/vega
OmVegahttps://www.youtube.com/watch?v=Zik_rASNLC8&list=PL4fAmgrvMVCqBVQ7iUzQve8j4hzseDoX7

Jakobstad 28.10.2021

Vega-stiftelsen sr|Vega-säätiö sr

Lunabba Maria 91172941L
Lunabba Maria
91172941L
2021.10.28
13:45:30 +03'00'

viceordförande Maria Lunabba

Specialforskare Hannu Matikka, Museiverket

”Suomessa rakennettiin yli 500 uutta alusta Neuvostoliitolle osana sotakorvauksia, jotka asetettiin Suomelle rauhan ehdoksi vuonna 1944. Rakennettujen alusten joukossa oli 91 laivan sarja kolmimastoisia puukuunareita. Yksi näistä aluksista on vuonna 1952 Turussa valmistunut kuunari Vega, joka oli luovutuksensa jälkeen käytössä Tallinnassa yhtäjaksoisesti vuoteen 1979 asti. Viron valtio päätti luovuttaa aluksen lahjana Vega-säätiölle vuonna 1997, ja alus kuljetettiin Tallinnasta Pietarsaareen. Aluksena kuunari Vega on ainutlaatuinen. Se on suomalaisen 1600-luvulta lähtien Pohjanmaan rannikolla kukoistaneen ja kehittyneen puulaivanrakennusperinteen viimeisiä säilyneitä edustajia. Vegan käyttöhistoria on hyvin dokumentoitu, ja aluksen mukana luovutetut koneet, laitteet, varusteet, työkalut sekä miehistön vaatetus muodostavat kokonaisuuden, jollaista ei ole säilynyt missään muualla. Asianmukaisesti museoituna kuunari Vega pystyy kertomaan ainutlaatuisella tavalla suomalaisen puulaivanrakennuksen historian lisäksi aluksen alkuperäisestä toiminnasta ja toiminnan muutoksista sekä suurten puurunkoisten purjealusten rakentamisen, hoidon ja käytön historiasta. Vegalla on myös huomattava symboliarvo suomalaisille, sillä se on ainoa sotakorvauksena Neuvostoliitolle rakennetuista aluksista, joka on onnistuttu palauttamaan takaisin Suomeen. ”